

er gaaet. Lad os tage det ganske roligt, som det har formet sig. Man har været nødt til at støtte og hjælpe Befolkningen paa alle mulige Maader. Man har maattet skaffe den billige Næringsmidler i stor Udstrækning, og man har betalt mange, mange Millioner, for at dette kunde ske. Man har maattet støtte Kommunerne paa forskellige Maader, som jeg ikke behøver at opregne her. Man har maattet sætte Arbejder i Gang, uden at det var strengt nødvendigt, for at skaffe Arbejde til Veje. Det har kostet Millioner, Hundreder af Millioner. Man har maattet holde en Militærstyrke inde, som alle var enige om skulde holdes inde, og det har atter kostet Hundreder af Millioner. Tror det ærede Medlem, at Finansministeren kunde have traadt op derimod og sagt: Det er der ingen Penge til! — der var heller ingen Penge dertil, saa han havde med stor Ret kunnet sige det. Nej, Finansministeren har efter den Undersøgelse, hans Kolleger og Rigsdagen som Helhed anstillede af de rejste Krav, hvorefter man enstemmig vedtog Bevillingerne dertil, maattet stille sig saaledes, at han skaffede Pengene til Veje. Jeg gad vide, om der i noget andet Land har hersket et andet Forhold. Man er ikke først og fremmest kommet til Finansministeren og har spurgte: Hvor mange Penge er der i Kassen, hvor meget kan der afses til det og det? Nej, man har uden videre, i de store Træk og i Detaillerne, krævet de og de Beløb, krævet den og den Udgift affholdt. Finansministeren har maattet skaffe Pengene gennem Skatter, hvis det var muligt, og han har maattet skaffe dem gennem Laan, hvis Skat ikke var mulig. Om Sparsommelighed, den tredje Udvej til at sætte Udgifterne ned og til paa en vis Maade at skaffe Dækning til Veje, har der været mindre Tale.

Det ærede Medlem vil saa sige: Det var under de overordentlige Tilstande, men i Fremtiden vil Finansministeren kunne komme med sit Veto og sige: Nej, det er der ikke Penge til, der kan ikke paalægges Befolkningen større Byrder, Udgifterne maa sættes ned, Kravene maa slaas til Side, de ganske fornuftige og billige og retfærdige Krav paa Hjælp og Støtte maa man ikke skøtte om. Jeg mener, som jeg før sagde, at der er større Hensyn at tage. Jeg antager, der er et almindeligt Hensyn at tage til det Samfund, vi lever i, og jeg tror, at dette Samfund i Øjeblikket ikke vilde kunne fortsætte sin rolige Gang, hvis der ikke paa mange

Omraader skaffedes Hjælp og Støtte, gjordes Udvej for nye Midler til Arbejde og lignende. Hvis man ikke gjorde dette, kunde man risikere et Sammenbrud og en Frembryden af de Elementer, som er faretruende for Samfundet, og naar dette er Tilfældet, synes jeg ikke, Finansministeren kan være den eneste Mand, der gaar imod en Samfundsbølge af den Beskaffenhed. Jeg tror ikke, Finansministeren kan være en Kæp, der stikkes gennem det fremrullende Hjul. Jeg antager i alt Fald, at Kæppen vil brydes meget hurtigt.

Nej, Forholdet er ikke det, som det ærede Medlem tror. Vi er inde paa en helt ny Samfundstilstand, for ikke at sige Samfundsordning, som langsomt skabes. Men en af Følgerne af den Fremtid, som vi dog alle ser vil blive meget forskellig fra den Fortid, vi har oplevet, vil være den, rent statshusholdningsmæssigt, at Udgifterne bliver sat før Indtægterne, at Udgifterne bliver ganske bestemt krævet, og at man da maa se at skaffe Indtægterne til Veje. Hvis det ærede Medlem spørger mig, om jeg synes, det er en heldig Tilstand, en lykkelig Tilstand, for den, der skal styre Statshusholdningen, skal jeg hurtig svare: Nej. Men jeg tror ikke, man kommer over den Nødvendighed, som Tiden bærer inde. Det ærede Medlem, som er Historiker og Statsøkonom, som er Politiker, og som har saa overmaade stor Indsigt i disse Forhold, behøver jeg jo ikke at belære om, at det er en ny Tid, der skabes, men ganske særlig en ny Tid paa den Maade, at det er en Brydningstid af en Art, som vi aldrig har set Mage til, som Historien ikke før har oplevet, hvor det synes, at en helt ny Verdensordning vil bryde frem af en næsten kaotisk Tilstand. Det ærede Medlem tror da ikke, at vi i dette lille Samfund kan stille os anderledes, end man stiller sig i de større, stærkere bevægede Samfund end vort, Samfund, som atter kaster deres Lys ind over vort. Vi kan ikke stille os anderledes, vi er nødt til at følge Bevægelsen, og Bevægelsen er den, at Kravene for Statshusholdningens Vedkommende bliver de afgørende, Tilfredsstillelsen af Kravene maa man sørge for paa den Maade, som det er muligt, og det bliver Finansministerens Opgave at drage Omsorg for Tilfredsstillelsen. Men naturligvis, hvis man gik ud i det rent fantastiske, hvis man kom med Krav, som var taabelige, urimelige, afsindige, vilde Finansministeren meget vel kunne lægge Haanden imellem og sige: Hertil og ikke længere. Men det